

Αθήνα, 17 Νοεμβρίου 2020

Ερώτηση

Προς τους κ. κ. Υπουργούς

1. Περιβάλλοντος και Ενέργειας

2.Εσωτερικών

Θέμα: Γιατί το Υπουργείο Εσωτερικών, μέσω του προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης», χρηματοδοτεί τις υποχρεώσεις εξοπλισμού των φορέων ανακύκλωσης, δημιουργώντας αθέμιτο ανταγωνισμό;

Η πρόσκληση του Υπουργείου Εσωτερικών, μέσω του προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης» για τη χρηματοδότηση έργων στον τομέα των Απορριμμάτων (ΑΔΑ: ΩΩ1Λ46ΜΤΛ6-Ρ76, 29/09/2020) αποτελεί ένα ακόμη παράδειγμα του αλαλούμ που επικρατεί στη κυβέρνηση σε σχέση με την εφαρμογή πολιτικών ανακύκλωσης αλλά και του αθέμιτου ανταγωνισμού και των διακρίσεων που δημιουργεί η πρακτική των κυβερνητικών στελεχών.

Προκύπτουν σοβαρά ερωτήματα αν για την πρόσκληση αυτή έχει υπάρξει συνεργασία του Υπουργείου Εσωτερικών με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ), για το εάν υπάρχει οποιοδήποτε σχέδιο για τις υποχρεώσεις και δεσμεύσεις που θα δημιουργήσει αυτή η προμήθεια στους ΟΤΑ και για το αν έχουν αντιληφθεί στην κυβέρνηση τις αρνητικές επιπτώσεις που έχει αυτό το αλαλούμ στις υποχρεώσεις της χώρας για την ανακύκλωση.

Πλέον, εκτός από τις αντιφάσεις όσον αφορά στην έγκριση και εφαρμογή των επιχειρησιακών σχεδίων των Συλλογικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης συσκευασιών, αλλά και την έλλειψη σχεδιασμού για ένα τόσο σημαντικό θέμα όπως είναι η ανακύκλωση, διαφαίνεται ότι η κυβέρνηση δια του ΥΠΕΣ, μη λαμβάνοντας υπόψη το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, προχωρά σε προσκλήσεις για χρηματοδότηση αγοράς εξοπλισμού διαλογής στην πηγή, ο οποίος θα έπρεπε να βαρύνει τα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης και άρα στην σπατάλη δημόσιων πόρων.

Συγκεκριμένα, στην αναρτημένη πρόσκληση του προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης» για τα απορρίμματα, το Υπουργείο Εσωτερικών προτίθεται να χρηματοδοτήσει, μεταξύ άλλων, και «έργα υποδομής και προμήθειες εξοπλισμού για Διαλογή στην Πηγή με επεξεργασία στην πηγή και παροχή οικονομικού εργαλείου προς τους δημότες για τουλάχιστον τα απόβλητα

μετάλλου, πλαστικού και γυαλιού». Τα ζητήματα που προκύπτουν από την συγκεκριμένη πρόσκληση είναι τα ακόλουθα:

- Με βάση το θεσμικό πλαίσιο τα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης οφείλουν να παρέχουν τον εξοπλισμό που προάγει την καθιέρωση υποχρεωτικής χωριστής συλλογής και ανακύκλωσης, χωρίς κόστος προς τους Δήμους, αφού οι αντίστοιχες δαπάνες καλύπτονται από τις υποχρεώσεις των παραγωγών αποβλήτων (και έμμεσα από τους ίδιους τους καταναλωτές).
- Ο περιγραφόμενος εξοπλισμός (επιφανειακοί, υπόγειοι και ημιυπόγειοι κάδοι και μηχανήματα ανακύκλωσης για χωριστή συλλογή με διαλογή και επεξεργασία στην πηγή και παροχή οικονομικού εργαλείου προς τους δημότες για απόβλητα μετάλλου, πλαστικού και γυαλιού για τη δημιουργία Γωνιών Ανακύκλωσης) αποτελεί πρακτικά πιστή περιγραφή του εξοπλισμού που οφείλει να εγκαθιστά δωρεάν η Ανταποδοτική Ανακύκλωση ΑΕ κατόπιν συμφωνιών με τους αντίστοιχους συμβαλλόμενους Δήμους, της οποίας όμως το επιχειρησιακό σχέδιο δεν έχει ακόμα εγκριθεί από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης. Άρα ενώ το επιχειρησιακό σχέδιο της Ανταποδοτικής Ανακύκλωσης δεν έχει εγκριθεί το Υπουργείο Εσωτερικών το ΥΠΕΣ χρηματοδοτεί την προμήθεια του εξοπλισμού που μόνο αυτό το Σύστημα χρησιμοποιεί, δημιουργώντας διακρίσεις μεταξύ των Συστημάτων και αθέμιτο ανταγωνισμό και επιπλέον προκαταβάλλει την όποια αξιολόγηση του επιχειρησιακού του σχεδίου καταργώντας στην πράξη το ρόλο του ΕΟΑΝ και τις αρμοδιότητες του ΥΠΕΝ.
- Στην προμήθεια εξοπλισμού περιλαμβάνεται η προμήθεια εξοπλισμού ΔσΠ για απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού μικρού μεγέθους, η οποία επίσης πρέπει να καλύπτεται από το αντίστοιχο ΣΕΔ Ανακύκλωσης Συσκευών, για το οποίο μάλιστα ο ΕΟΑΝ πρόσφατα ενέκρινε αναθεωρημένο επιχειρησιακό σχέδιο (συνεδρίαση ΔΣ ΕΟΑΝ της 24.09.2020).
- Εφόσον βάσει του Νόμου 4447/2016, οι γωνίες ανακύκλωσης αποτελούν χώρους, ου οι πολίτες εναποθέτουν χωριστά συλλεχθέντα ανακυκλώσιμα αστικά απόβλητα τα οποία εν συνεχεία συλλέγονται από τον οικείο Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, αποτελεί απορίας άξιο γιατί δεν γίνεται χρήση του εξοπλισμού χωριστής συλλογής ενός εγκεκριμένου ΣΕΔ, που θα παρέχεται δωρεάν στους ΟΤΑ, όπως της Ελληνικής Εταιρείας Αξιοποίησης Ανακύκλωσης, της οποίας το πρόσφατα εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο (ΑΔΑ: 6ΩΝΥ46Ψ8ΟΖ-ΟΓΓ) περιλαμβάνει την ανάπτυξη συστοιχιών 3 κάδων και 1 κώδωνα με στόχο την κάλυψη στο 100% των ΟΤΑ της χώρας έως το 2025, ή της Ανταποδοτικής Ανακύκλωσης της οποίας το επιχειρησιακό σχέδιο αναμένεται να αξιολογηθεί από το ΔΣ του ΕΟΑΝ.
- Ο εξοπλισμός της προκήρυξης του ΥΠΕΣ, ο οποίος παρέχει οικονομικό εργαλείο (αντίτιμο ή κουπόνι) ως επιβράβευση, γεννά ερωτήματα ως προς τη λειτουργία του από τους Δήμους καθώς δεν αποσαφηνίζεται στην

πρόσκληση η ακριβής διαδικασία και η πηγή χρηματοδότησης του αντιτίμου προς τους πολίτες (π.χ. μέσω συμφωνιών ή δέσμευσης προϋπολογισμού ή μέσω ενός Συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης, το οποίο επίσης παραβιάζει τους κανόνες ισοτιμίας).

- Στην πρόσκληση δεν συμπεριλαμβάνεται, για άγνωστους λόγους, ρητή εξαίρεση χρηματοδότησης για εξοπλισμό που παρέχεται από τα ΣΕΔ, σε αντίθεση με προσκλήσεις και εντάξεις έργων από το ΕΣΠΑ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το Υπουργείο Εσωτερικών προωθεί ένα «δικό» του σχεδιασμό για την ανακύκλωση, μη λαμβάνοντας υπόψη τα επιχειρησιακά σχέδια των Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης, τους στόχους που θέτουν αυτά, αλλά και τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά στην παροχή εξοπλισμού στους Δήμους.

Τίθεται επομένως το εύλογο ερώτημα εάν τα παραπάνω είναι σε γνώση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αλλά και από ποιο σχεδιασμό του Υπουργείου Εσωτερικών προκύπτουν.

Ως εκ τούτου προκύπτει θέμα δημόσιου συμφέροντος και όσον αφορά την αξιοποίηση δημόσιων πόρων αλλά και όσον αφορά τις υποχρεώσεις της χώρας στην ανακύκλωση και τη διαλογή στην πηγή.

Επειδή η πολιτεία οφείλει να εξασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον, να τηρεί τη νομοθεσία και να τηρεί κανόνες διαφάνειας και ισοτιμίας σε όλες τις πρωτοβουλίες της

Επειδή στο χώρο της ανακύκλωσης δεν χωρούν φωτογραφικές προκηρύξεις και ανισότιμες πρακτικές εκ μέρους των Υπουργείων

Επειδή τα συναρμόδια υπουργεία οφείλουν να συντονίζονται μεταξύ τους προκειμένου τα χρηματοδοτικά εργαλεία που προκηρύσσουν να καλύπτουν πραγματικές ανάγκες και να μη σπαταλιούνται με άλλες επιδιώξεις,

Επειδή η πολιτεία οφείλει να εφαρμόζει τα προγράμματα διευρυμένης ευθύνης παραγωγού και οι πόροι των ΣΕΔ οφείλουν να αξιοποιούνται στο μέγιστο δυνατό βαθμό προκειμένου η χώρα να πετύχει τους στόχους ανακύκλωσης που θέτει,

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Είναι σε γνώση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης το τμήμα της προκήρυξης του «Αντώνης Τρίτσης» για τα απορρίμματα που αφορά στον εξοπλισμό Διαλογής στην Πηγή; Ποια η συμβατότητα της πρόσκλησης με τα εγκεκριμένα ή υπό έγκριση επιχειρησιακά σχέδια των ΣΕΔ; Ποιες είναι οι σχετικές αποφάσεις της αρμόδιας Γενικής Γραμματείας Συντονισμού Αποβλήτων του ΥΠΕΝ και του ΕΟΑΝ και η σχετική αλληλογραφία με το ΥΠΕΣ;
2. Γιατί δεν περιλαμβάνει η πρόσκληση του προγράμματος Αντώνης Τρίτσης ρητή αναφορά για εξαίρεση από χρηματοδότηση του εξοπλισμού που υποχρεούνται να παρέχουν δωρεάν τα ΣΕΔ;

3. Πώς θα αξιολογήσει το Υπουργείο Εσωτερικών τη δυνατότητα των Δήμων να λειτουργήσουν τον περιγραφόμενο εξοπλισμό και να παρέχουν χρηματικό αντίτιμο ή κουπόνι ως επιβράβευση προς τους πολίτες; Από ποιες χρηματοδοτικές πηγές θα καλύψουν οι Δήμοι το χρηματικό αντίτιμο;
4. Από ποια τεχνοοικονομική μελέτη και αξιολόγηση του ΥΠΕΣ ή του ΥΠΕΝ προκύπτει ότι απαιτείται η εγκατάσταση ειδικού εξοπλισμού Διαλογής στην Πηγή σε γωνιές ανακύκλωσης, που περιλαμβάνει μηχανήματα ανακύκλωσης χωριστής συλλογής με διαλογή και επεξεργασία στην πηγή και με χρήση έκδοσης κουπονιού για την παροχή οικονομικού εργαλείου ανά τεμάχιο αποβλήτου υλικού, ιδιαίτερα δε όταν δεν προκύπτει κάτι τόσο συγκεκριμένο από το θεσμικό πλαίσιο και με αυτό τον τρόπο όχι απλά περιορίζεται ο ανταγωνισμός αλλά η πρόσκληση δημιουργεί μονοσήμαντο προσδιορισμό της προμήθειας και άρα αθέμιτο ανταγωνισμό;

Οι ερωτώντες βουλευτές

Φάμελλος Σωκράτης

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αγαθοπούλου Ειρήνη

Αλεξιάδης Τρύφωνας

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αραχωβίτης Σταύρος

Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία (Νατάσα)

Γκιόλας Γιάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζαχαριάδης Κώστας

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Ηγουμενίδης Νίκος

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Καλαματιανός Διονύσιος – Χαράλαμπος

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)

Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)

Λάμπας Σπυρίδων

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μουζάλας Γιάννης

Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)

Παπαηλιού Γιώργος

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Σαντορινιός Νεκτάριος

Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)

Συρμαλένιος Νίκος

Τζούφη Μερόπη

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος

Φωτίου Θεανώ

Χαρίτου Δημήτριος (Τάκης)

Χρηστίδου Ραλλία